

Sygn. akt IV Ca 432/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

24 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Renata Wanecka (spr.)

Sędziowie SO Joanna Świerczakowska

SO Małgorzata Michalska

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie 24 października 2018 r. w P.

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gostyninie z 15 marca 2018 r.

sygn. akt I C 19/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz K. S. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 432/18

UZASADNIENIE

K. S. złożyła 5 stycznia 2015r. w Sądzie Rejonowym w Gostyninie pozew o zasądzenie na jej rzecz od (...) Spółki Akcyjnej w W. 7.000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz 180,02 zł tytułem odszkodowania w związku z następstwami wynikającymi z udziałem w wypadku komunikacyjnym z 23 czerwca 2015r. w N. S., gmina G..

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, wskazując iż po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznał i wypłacił powódce odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów leczenia (w tym utraconego dochodu i dojazdów) w wysokości 271,18 zł. Natomiast co do roszczenia o zadośćuczynienie podniósł, że jest ono bezzasadne, żądana kwota wygórowana i nieadekwatna do okoliczności.

Wyrokiem z 15 marca 2018r. Sąd Rejonowy w Gostyninie zasądził tytułem zadośćuczynienia od (...) S.A. w W. na rzecz K. S. 7.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz tytułem odszkodowania 149,94 zł z ustawowymi odsetkami od 19 września 2015r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty (punkty 1 i 2), oddalając powództwo w pozostałej części

(punkt 3). Ponadto Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 4) i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gostyninie 2.295,52 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 23 czerwca 2015r. w miejscowości S., gmina G., R. N., kierujący samochodem F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), na łuku drogi stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i doprowadził do zderzenia z prawidłowo jadącym z przeciwka samochodem osobowym marki O. (...) numer rejestracyjny (...), w wyniku czego kierująca pojazdem K. S. doznała obrażeń. Sprawca wypadku R. N. posiadał ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

K. S. po wypadku została przewieziona do Wojewódzkiego Szpitala (...) w P., gdzie przebywała do 24 czerwca 2015r. Rozpoznano u niej obrażenia w postaci powierzchownego urazu szyi, otarcia skóry, zaczerwienienia w okolicy przedniej szyi.

W wyniku wypadku powódka doznała urazu zgięciowego kręgosłupa szyjnego, powierzchownego urazu głowy i powierzchownego urazu klatki piersiowej i bezpośrednio po wypadku została zabrana karetką do szpitala, gdzie przeprowadzono badanie RTG kręgosłupa szyjnego i klatki piersiowej oraz zalecono kontrolę w poradni chirurgicznej. Z powodu urazu kręgosłupa szyjnego zalecono noszenie kołnierza ortopedycznego. Po wyjściu ze szpitala, z powodu nasilającego się bólu kręgosłupa oraz głowy 2 lipca 2015r. przeprowadzono kolejne badanie RTG, zaś 7 lipca 2015r. tomografię komputerową głowy. Z uwagi na utrzymujące się dolegliwości bólowe, od 20 lipca 2015r. do 31 lipca 2015r. powódka przeszła serie zabiegów fizjoterapeutycznych. Od chwili wypadku do 7 lipca 2015r. K. S. była całkowicie niezdolna do pracy, korzystała ze zwolnienia lekarskiego. Z powodu bólu kręgosłupa szyjnego zażywała zwiększone dawki leków przeciwbólowych.

W tym okresie występowały też największe ograniczenia w czynnościach życia codziennego, które dotyczyły możliwości wykonywania prac fizycznych, sprzątania mieszkania, gotowania, podnoszenia dziecka. W późniejszym okresie powódka wróciła do pracy w zawodzie kelnerki. W ciągu kolejnych czterech tygodni dolegliwości bólowe zmniejszyły się. Po przejściu rehabilitacji, dolegliwości występowały jedynie okresowo po przeciążeniach. Obecnie K. S. nie zgłasza dolegliwości bólowych szyi, nie leczy się i nie rehabilituje. W badaniach diagnostycznych wykonanych po wypadku nie zostały uwidocznione zmiany pourazowe. Wypadek nie spowodował trwałego uszczerbku na zdrowiu. Zastosowane wobec niej leczenie było typowe i uzasadnione. Zastosowanie leków typu N., C., A., S., B., Z. i C. również było zasadne.

K. S. 19 sierpnia 2015r. zgłosiła szkodę u ubezpieczyciela sprawcy wypadku i zażądała zadośćuczynienia w wysokości 7.000 zł oraz odszkodowania w wysokości 451,20 zł (koszty leczenia, koszty przejazdów, utracony zarobek) z ustawowymi odsetkami od 31 dnia od daty wpływu wezwania do zapłaty. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego (...) S.A. wypłaciło powódce 271,18 zł z tytułu odszkodowania (53,10 zł tytułem kosztów leczenia; 118,82 zł tytułem utraconego dochodu i 99,26 zł tytułem kosztów dojazdu. Ubezpieczyciel odmówił wypłaty zadośćuczynienia nie znajdując do tego podstaw.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Gostyninie z 3 lutego 2016r. w sprawie II K 463/15, postępowanie karne wobec R. N. oskarżonego o to, że 23 czerwca 2015r. w S., gmina G., nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...), nie dostosował taktyki i techniki jazdy do panujących warunków ruchu i atmosferycznych, będąc na łuku drogi przed skrzyżowaniem z ruchem okrężnym, stracił panowanie nad kierowanym pojazdem i wpadł w poślizg, w wyniku czego doprowadził do zderzenia z jadącym z naprzeciwka samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...), kierowanym przez K. S., wskutek czego pasażerka pojazdu marki O. (...) A. F. doznała obrażeń ciała w postaci złamania panewki lewego stawu biodrowego, stłuczenia płuc, złamania żeber 6 i 11 po stronie lewej oraz 5, 6 i 10 po stronie prawej, złamania wyrostków stawowego

kręgu TH 12, stłuczenia kolana prawego, powodujących naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej dni 7 tj. o czyn z art. 177 § 1 kk, zostało warunkowo umorzone na okres próby 1 roku.

Powódka ma 25 lat. Pracowała jako kelnerka. Wcześniej nie miała problemów z kręgosłupem. W związku z urazem, którego doznała w wypadku, bolał ją kręgosłup szyjny, przyjmowała leki przeciwbólowe, nosiła kołnierz ortopedyczny i przez 2 tygodnie przebywała na zwolnieniu lekarskim. W okresie tym nie mogła wykonywania prac fizycznych, sprzątanania mieszkania, gotowania, podnoszenia dziecka. Przez następne 4 tygodnie ból był mniejszy, powódka wróciła do pracy jednak nie mogła wykonywać cięższej pracy fizycznej. Później, po rehabilitacji, ból odczuwała okresowo, po przeciążeniach. Obecnie powódka czuje się dobrze. Wypadek miał wpływ na jej psychikę, czuła się winna, bo wzięła na siebie odpowiedzialność za osoby, które z nią jechały samochodem i które w tym wypadku ucierpiały – jej mała córka i ciocia, która po wypadku nie chodzi. W pierwszym okresie po zdarzeniu powódka bała się wsiadać do samochodu.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 445 § 1 kc, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Sąd podkreślił, że w orzecznictwie wypracowany został powszechnie przyjmowany pogląd, iż rozmiar należnego zadośćuczynienia zależy wobec tego od oceny rozmiaru doznanej krzywdy, bowiem ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Zadośćuczynienie ma na celu naprawienie, przez rekompensatę pieniężną, tej szkody niemajątkowej. Pełni zatem funkcję kompensacyjną, a przyznana suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej.

Dlatego w ocenie Sądu Rejonowego, nie można zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, że na skutek wypadku powódka nie doznała krzywdy, gdyż nie stwierdzono u niej długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Podniósł, że krzywda tj. szkoda niematerialna obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia psychiczne poszkodowanego. Sąd uznał, że powódka doznała krzywdy. W wyniku wypadku obrażenia fizyczne powodowały dolegliwości bólowe, co zmusiło powódkę do przyjmowania leków przeciwbólowych i noszenia kołnierza ortopedycznego. K. S. musiała też poddać się prześwietleniom RTG (dwukrotnie) kręgosłupa szyjnego i klatki piersiowej, a także tomografii komputerowej głowy oraz przeszła serię zabiegów fizjoterapeutycznych. Przez dwa tygodnie była całkowicie niezdolna do pracy oraz była ograniczona w czynnościach życia codziennego. Doznane urazy spowodowały nie tylko ból fizyczny, ale i przykre doznania psychiczne. Na rozmiar krzywdy powódki miał wpływ jej bardzo młody wiek, rezygnacja z obranego trybu życia przez okres ponad miesiąca od wypadku, odczuwalny ból. K. S. obawiała się o zdrowie córki, która również odniosła obrażenia w tym wypadku. Ciężko jej też poczucie odpowiedzialności za narażenie zdrowia osób, które z nią jechały samochodem (córka, mama, ciocia). Przez pewien okres czasu po zdarzeniu towarzyszył jej lęk przed jazdą samochodem. Biorąc to pod uwagę Sąd I instancji uznał, że rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, jakich doznała powódka w związku z wypadkiem wskazuje na to, że „odpowiednią” w rozumieniu art. 445 kc, sumą z tytułu zadośćuczynienia jest kwota 7.000 zł.

Odnosząc się do żądania odszkodowania, Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 444 § 1 kc, naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane doznanym uszczerbkiem. Obrażenia doznane w wypadku przez K. S. spowodowały konieczność przyjmowania przez nią leków.

Powódka do zgłoszenia szkody załączyła faktury za kołnierz ortopedyczny i leki, które musiała przyjmować w związku z urazem na kwotę 66,60 zł, z czego pozwany wypłacił 53,10 zł, uwzględniając koszt kołnierza ortopedycznego i leku N.. Z opinii biegłego ortopedy traumatologa M. W. wynika natomiast, że uzasadnione było zastosowanie również leku typu C., a doświadczenie życiowe wskazuje, że także używanie maści arnikowej. Z tych względów sąd uznał, że zasadnym jest żądanie zwrotu kosztów zakupu tych leków tj. 13,50 zł.

Powódka żądała ponadto zwrotu kosztów dojazdu w wysokości 265,78 zł podnosząc, że zmuszona była dojeżdżać do szpitala, do poradni neurologicznej, do sklepu medycznego w celu zakupu kołnierza ortopedycznego i na rehabilitację, którą odbywa w Ł. - łącznie 159 km x 2, przy uwzględnieniu stawki 0,8358zł za km, z czego pozwany wypłacił 99,26 zł, uznając odległości 282 km x 0,081 km x 4,4 zł.

Sąd oddalił żądanie powódki co do zapłaty pozostałej kwoty z tytułu kosztów dojazdu, gdyż powódka nie udowodniła, że w związku z wypadkiem musiała przejechać odległość 318 km. Pozwany uznał za zasadną odległość 282 km, w pozostałym zakresie odległość tę zakwestionował. Dlatego wobec braku dowodów sąd w tym zakresie powództwo oddalił.

Jeśli idzie o wymagalność odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, to Sąd odwołał się do treści art. 817 § 1 i 2 kc, w myśl którego ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie 30 dni. Powódka, wzywając pozwanego do zapłaty zadośćuczynienia i zwrotu kosztów opieki, które wpłynęło 19 sierpnia 2015r., załączyła dokumenty potwierdzające okoliczności zdarzenia i rozmiar szkody. Ubezpieczyciel miał zatem wszelkie niezbędne dane do prawidłowego ustalenia właściwej wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania, a termin do wypłaty upłynął 18 września 2015r., wobec czego Sąd uznał, że od 19 września 2015r. pozwany pozostawał w zwłoce z zapłatą pozostałego żadanego roszczenia i od zasądzonych obecnie kwot zasądził odsetki ustawowe od tej daty na podstawie art. 481 kc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Powódka była zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych. Ponieważ pozwany przegrał proces, sąd stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 kpc, obciążył go nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Apelację od wyroku złożył (...) S.A. w W., zaskarżając go w punkcie 1 w części ponad 3.500 zł zasądzonego na rzecz powódki zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od 19 września 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz w punkcie 4 i 5, zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 232 kpc i art. 3 kpc poprzez błędne przyjęcie, że powódka wykazała, iż okoliczności danej sprawy uzasadniają przyznanie na jej rzecz zadośćuczynienia w wysokości 7.000 zł, podczas gdy wszechstronna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności opinia pisemna biegłego sądowego z zakresu ortopedii, zgodnie z którą powódka nie doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu, wskazuje, iż okoliczności warunkujące przyznanie tego świadczenia na tym poziomie, nie zostały przez powódkę wykazane;

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

art. 361 § 1 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na ustaleniu, że pozwany zobowiązany jest do naprawienia szkody w kwocie 7.000 zł tytułem zadośćuczynienia i że w takim zakresie kwota ta pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wywołującym szkodę,

art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 kc poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia za doznaną przez powódkę krzywdę jest kwota 7.000 zł, podczas gdy rażąco wykracza ona poza rzeczywisty rozmiar krzywdy powódki, a przez to nie realizuje zasady umiarkowanej wysokości tego świadczenia, a ze względu na swą wysokość, stanowi dodatkowo represję majątkową wobec pozwanego, w sytuacji gdy w stanie

faktycznym niniejszej sprawy kwotą odpowiednią w rozumieniu w/w przepisów jest zadośćuczynienie w wysokości 3.500 zł.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i obniżenie zasądzonego zadośćuczynienia do 3.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 19 września 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś w punkcie 4 i 5 poprzez zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygającym o kosztach procesu poprzez stosunkowe ich rozdzielenie, w tym stosunkowe rozdzielenie kosztów należnych Skarbowi Państwa, a nadto o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za I i II instancję, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi orzekanie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia prawa procesowego, w szczególności art. 232 kpc i art. 3 kpc, prawidłowo ustalił stan faktyczny, w tym przede wszystkim okoliczności zdarzenia powodującego szkodę oraz jego następstwa. Pozwany w istocie kwestionuje znaczenie tych faktów dla oceny, czy suma zadośćuczynienia określona na 7.000 zł jest odpowiednią w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 kc. Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie ocenę Sądu I instancji i przyjmuje ją za własną. O rozmiarze krzywdy nie decyduje wyłącznie kryterium trwałego uszczerbku na zdrowiu, ale całokształt okoliczności wpływających na odczucia fizyczne i psychiczne poszkodowanego. Sąd Rejonowy należycie wyeksponował, że K. S. cierpiała nie tylko z powodu własnych dolegliwości bólowych, będących następstwem wypadku komunikacyjnego. Powódka przeżywała też stres związany z zagrożeniem dla zdrowia jej dziecka oraz pozostałych krewnych, podróżujących wspólnie z nią w samochodzie, którym kierowała, zwłaszcza jej cioci, która odniosła poważne obrażenia, powodujące trudności w samodzielnym poruszaniu się.

Nie ma również żadnych wątpliwości, że opisane przez Sąd Rejonowy skutki dotyczące K. S., wynikają z wypadku komunikacyjnego i pozostają z nim w bezpośrednim związku przyczynowym. Sąd nie naruszył więc art. 361 § 1 kc.

Wskutek złożenia apelacji, Sąd II instancji, jako sąd meriti, ma oczywiście prawo do odmiennej oceny wysokości przyznanego zadośćuczynienia i może dokonać stosownej korekty. Niemniej jednak może to nastąpić wyłącznie w sytuacji, gdy przyznane przez Sąd I instancji zadośćuczynienie byłoby rażąco zaniżone lub zawyżone w stosunku do doznanej krzywdy. Rozpoznając apelację (...) S.A. w W., Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uznania, że przyznane K. S. zadośćuczynienie w wysokości 7.000 zł, a nie 3.500 zł, jest rażąco wygórowane.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację, stosując art. 385 kpc.

O kosztach procesu za II instancję Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, przy czym wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki została ustalona zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 3 kpc rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.